



KVALITETSVURDERING AF

THORVALDSENS MUSEUM

2014

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion til Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering.....	2
Thorvaldsens Museum	4
<i>Nøgletal i 2013</i>	4
Kulturstyrelsens samlede vurdering.....	4
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	5
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse.....	5
Ressourcegrundlag.....	7
Forskning	9
Formidling.....	10
Indsamling.....	13
Registrering.....	14
Bevaring.....	15
Museets fremtid.....	17
Kvalitetsvurderingsbesøget på Thorvaldsens Museum.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

INTRODUKTION TIL KULTURSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Kulturministeriets forskningsstrategi (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2011)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside: www.kulturstyrelsen.dk under institutioner/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering.

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse og vurdering af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning, arbejdsplan, oversigt over forskningsbaserede publikationer, som museet har haft et ressourcemæssigt engagement i samt museets indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og hovedtilskudsydere, der ofte er museets hjemkommune.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgingsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgingsplanen gennemføres et opfølgingsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgingsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgingsmødet.

THORVALDSENS MUSEUM

Thorvaldsens Museum er et statsanerkendt kunstmuseum. Museet er et såkaldt enkeltmandsmuseum for Bertel Thorvalsen – både hans egne værker og værker, malerier og genstande, der tilhørte hans samling.

Museet er oprettet i 1848 og statsanerkendt i 1978. Museet har til huse på Bertel Thorvaldsens Plads i København indrettet i en af de ældste museumsbygninger i Danmark opført til formålet.

Som fundats for museet gælder ”Conferentsraad Bertel Thorvaldsens Gavebrev til Staden Kjøbenhavn Og Testament af 5. December 1838” med tillægsbestemmelser af 25. januar 1843 samt ændringer af 12. januar 1916 og 27. februar 1981.

Thorvaldsens Museum er ejet og drives af Københavns Kommune, der også er museets hovedtilskudsyder. Museet har en selvstændig bestyrelse, og under bestyrelsens myndighedsområde henlægges ifl. museets fundats alle sager vedrørende museet, dets bygning og samlinger samt dets kapitaler, indtægter og drift.

Nøgletal i 2013

- Museet havde 59.004 gæster og i alt 173.291 digitale brugere.
- Museet rådede over 21,7 fastansatte årsværk, heraf 5,6 videnskabelige årsværk, heraf har én medarbejder en ph.d.-grad.
- Museets omsætning var på ca. 22,6 mio. kr.

KULTURSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Thorvaldsens Museums opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Thorvaldsens Museum har i de sidste par år arbejdet målrettet med at udvikle sine undervisnings- og formidlingsaktiviteter til særligt børn og unge, og museet har i dag et meget højt besøgstal fra skoleklasser m.v. Museet har derudover været dygtig til at få fondsfinansiering til flere større vedligeholdelses- og istandsættelsesprojekter på museet, herunder restaurering af museets lofter samt til det omfattende forskningsprojekt ”Arkivet”, der strækker sig over perioden 2006-17.

Det er Kulturstyrelsens oplevelse, at museets primære udfordring er at gøre museet aktuelt og relevant i en nutidig kontekst. Hertil kommer, at museet i højere grad bør gøre opmærksom på sig selv og dets tilbud til alle borgere.

En fokusering og prioritering af formidling og indsatser i relation til disse to punkter vil også betyde, at museets mange enkeltstående gode tiltag i højere grad kommer til deres ret.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

Arbejdsgrundlag

Thorvaldsens Museums vedtægtsbestemte ansvarsområde er ”at tage vare på den gave, Bertel Thorvaldsen skænkede København, bestående af hans egne værker og hans kunstsamlinger, og at gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden. Gennem forskning og formidling skal museet udbrede kendskabet til Thorvaldsens kunst, samlinger og samtidshistorie samt virke som europæisk center for studiet af Thorvaldsens kunst med dens samtidige og nutidige relationer. Tillige påhviler det museet at vedligeholde den fredede museumsbygning.”

Museet er bevidst om, at der ligger både muligheder og udfordringer i at have Bertel Thorvaldsen som sit centrale omdrejningspunkt. Det er en mulighed at have så klar en afgrænsning af sit ansvarsområde, og at museet kan fordybe sig i en enkelt person og hans virke. På den anden side er det også en udfordring at gøre Thorvaldsen og museet aktuelt i dag og sætte det ind i en nutidig kontekst. Den udfordring er museet meget bevidst om og oplyser, at det medtænkes i alle museets tiltag vedr. forskning, formidling, særudstillinger, arrangementer, it-strategier og markedsføring. I den forbindelse holdt museet i marts 2014 også et seminar, hvor Thorvaldsens relevans i dag blev drøftet.

Museet har formuleret mission, vision og strategi for sin virksomhed: ”Thorvaldsen til tiden” (ITT) for 2013-15. Missionen, der i strategien kaldes formål, svarer til det vedtægtsbestemte ansvarsområde.

Visionen bliver beskrevet som følger:

”At museet besøges af endnu flere gæster end i dag. Men det er også en intention, at museet også skal besøges af flere nye gæster, dvs. de store grupper i samfundet, der ikke i væsentligt omfang bruger kulturinstitutionerne i dag. Og det vigtigste er, at et besøg på museet har kvalitet for alle grupper af besøgende.”

Det er Kulturstyrelsens indtryk, at en opdatering og skærpelse af såvel museets mission og vision vil være hensigtsmæssig, både for at afspejle den nye museumslovs formål og derved forholde sig mere aktuelt i en samfundsmæssig kontekst og for i højere grad at kunne bidrage til en mere strategisk tilgang til og prioritering af museets indsatsområder og faglige opgavevaretagelse.

Museet har i sin strategi ”Thorvaldsen til tiden” (ITT) for 2013-15 formuleret følgende strategiske indsatsområder, der skal bidrage til at opfylde missionen og realisere visionen:

- **Sammenhæng og helhed.** Museet skal fremstå i eet og alt som en helhed, hvor der ikke er svage led, der trækker fra i publikums oplevelse af museet.
- **Det tilgængelige museum.** Publikum skal sikres den bedst mulige adgang til museet og dets samlinger – såvel fysisk som virtuelt.
- **Det synlige museum.** Museets identitet og særkende skal være synlig og tydeligt formuleret i det offentlige rum både i Danmark og i udlandet.

- **Museet som læringsrum.** Museet skal tilbyde en flerstrengt formidling og læringsmuligheder til et bredt publikum og til et nyt publikum.
- **Det vidende museum.** Museet skal udbygge, opdatere og formidle viden om Thorvaldsen, hans værker, samlinger og samtid.
- **Basis.** Museet arbejder for en stadig vedligeholdelse og forbedring af lokaler, magasiner, arbejdsforhold, organisation, dokumentation af samlingerne.

Organisation

Med henblik på koordinering og videndeling er der etableret faste mødestrukturer, herunder ugentlige personalemøder med deltagelse af direktøren, det videnskabelige personale, kommunikationschefen og lederen af skoletjenesten på museet, møder hver 14. dag mellem direktøren og mellemliderne (museumsforvalteren, vagtmesteren, registratoren samt museumsinspektøren med ansvar for museumsbetjentene) og lejlighedsvis møder med museumsbetjente og butikspersonale for det museumsfaglige personale. Museets skoletjeneste afholder løbende orienteringsmøder med deltagelse af skoletjenestens leder og undervisere, samt læringsdage for samtlige af skoletjenestens ansatte (tegnere, undervisere, fortællere). Hertil kommer fællesmøder for alle medarbejdergrupper.

Museet har ingen venne- eller støtteforening.

Ledelse

Museets ledelse varetages af bestyrelsen og museumsdirektøren.

Museets bestyrelse består af syv medlemmer. Medlemmer udpeget af Københavns Borgerrepræsentation vælges for en 4-årig periode. Øvrige medlemmer vælges for en 8-årig periode.

Museet har en selvstændig bestyrelse, hvis sammensætning udspringer i Thorvaldsens betingelser for at overdrage sine samlinger til Københavns Kommune.

Bestyrelsen er sammensat som følger:

Borgmesteren for Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune (født medlem)

3 medlemmer udpeges af Akademiraadet (heraf skal to være medlem af raadet.)

2 medlemmer udpeges af Københavns Borgerrepræsentation

1 medlem udpeges af Højesteret

Bestyrelsen består i 2014 af to kvinder og fem mænd. Ifølge Danske Museer i Tal er fire medlemmer udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer.

Det er museets vurdering, at bestyrelsens aktuelle sammensætning er relevant i forhold til museets drift og udvikling. Kriterierne for udvælgelse af medlemmer til bestyrelsen, og hvilke kompetencer de skal besidde, fremgår ikke noget sted.

Københavns Kommune ejer og driver museet, og samtidig er tre af bestyrelsens medlemmer repræsentanter for kommunen, herunder formanden, der er Københavns borgmester. Denne konstellation kan vise sig uhensigtsmæssig i tilfælde, hvor museet og kommunen har forskellige ønsker eller interesser.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et klart fagligt fokus for sin virksomhed.
- at museet har udarbejdet et strategisk grundlag for dets virksomhed (TTT) for perioden 2013-15, om end der er behov for en yderligere skærpelse af mission og vision samt prioritering af indsatsområder.
- at over halvdelen af bestyrelsens medlemmer er udpeget på baggrund af professionelle kompetencer.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at sammensætningen af museets bestyrelse og museets ejerforhold kan give anledning til uklarhed om ledelsesforhold i visse situationer.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet reviderer sin strategi for 2013-15 (TTT) med henblik på en mere præcis formulering af mission og vision og på baggrund heraf skærper mål, foretager prioriteringer af den museumsfaglige opgavevaretagelse samt indsatsområder i strategien, herunder for at sikre, at museets opgaver står mål med dets ressourcer.
- at museet ved lejlighed reviderer sine vedtægter, så de afspejler den nuværende lovgivning på museumsområdet.
- at museet sammen med Københavns Kommune overvejer, hvordan bestyrelsens sammensætning og kompetencer i højere grad kan understøtte et entydigt ledelsesansvar samt nuværende og kommende udfordringer for museet, og at ønskede kompetencer i bestyrelsen fremgår et sted.

Ressourcegrundlag

Økonomi

I 2013 udgjorde museets samlede omsætning 22.639.827 kr., der fordeler sig således:

Tilskud fra Staten	ca. 1,5 mio. kr.
Tilskud fra Københavns Kommune	ca. 16,1 mio. kr. (heri særlig bevilling til del af loftsrestaurering på kr. 1.778.000)
Støtte fra fondsmidler og private fonde	ca. 3,3 mio. kr.
Museets egenindtjening	ca. 1,7 mio. kr.
Løntilskudsordninger m.v.	ca. 58.000 kr.

Museets økonomi balancerer, men museet påpeger, at økonomien i de kommende år kan blive presset, hvis bevillingen fra Københavns Kommune fastfryses eller ikke udvikler sig.

Med en samlet omsætning på 22,6 mio. kr. ligger museet over gennemsnittet i forhold til landets øvrige statsanerkendte museer målt i forhold til samlet omsætning. Den gennemsnitlige omsætning på et statsanerkendt museum var i både 2011 og 2012 på 18 mio. kr.

Bygninger

Thorvaldsens Museum blev opført fra 1839-1848 til at rumme Thorvaldsens værker og samlinger. Museet arkitekt var Michael Gottlieb Bindesbøll.

Bygningen er fredet og ejes af Københavns Kommune. Den udvendige vedligeholdelse samt varetagelse af basale installationer foregår i et samarbejde mellem museet og Københavns Ejendomme, der er en del af Københavns Kommunes Økonomiforvaltning. Den indvendige vedligeholdelse varetages af museets tilsynsførende arkitekt og museets forvalter.

I 2013 blev 29,46 % af museets samlede udgifter brugt til husleje, ejendomsskatter, bygningsdrift og pleje af udendørsarealer.

Der har i de senere år været foretaget ændringer på bygningen i underetagen, for at føre den tilbage til sin oprindelige form.

Museets bygning rummer udstillinger, administration, undervisningsrum, museumsbutik og magasiner. Herudover råder museet over en række magasiner på Artillerivej og et fjernmagasin i Husum. Disse magasiner er lejede.

Der har i de seneste år været brugt mange ressourcer på projekter relateret til bygningen og dens tilstand, herunder renovering af museets lofter, rensning af facader, fornyelsen af det elektriske lys m.v. Også fremadrettet er der flere større bygningsprojekter på tegnebrættet, herunder rensning af facader i gården, renovering af loft i forhallen samt nyt indgangsparti fra museets vestside. Alle disse projekter kan kun realiseres under forudsætning af støtte fra fonde, hvilket museet hidtil har været meget dygtig til at opnå.

Personale

I 2013 rådede museet over 21,7 årsværk, heraf 5,6 fastansatte videnskabelige årsværk. 4,6 årsværk var videnskabelige medarbejdere i tidsbegrænsede stillinger, der var én fastansat medarbejder med en ph.d.-grad og 0,35 årsværk var ansatte i flexjob eller lignende.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet løbende opnår fondsstøtte til større projekter på museet.

Det er tilfredsstillende:

- at ca. 50 % af museets ansatte årsværk er videnskabelige medarbejdere.
- at museet har et bæredygtigt økonomisk driftsgrundlag og årligt formår at supplere de offentlige driftsbevillinger med en egenindtjening af et vist omfang.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets udgifter til drift- og vedligeholdelse af den samlede bygningsmasse og udenomsarealer udgør 29,46% af museets samlede udgifter.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i dialog med Københavns Kommune arbejder for, at det fremtidige samlede ressourceforbrug til drift og vedligeholdelse af bygninger og udenomsarealer står i et rimeligt forhold til museets økonomiske ressourcegrundlag.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen.

Det fremgår af museets vedtægter, at det "[...]gennem forskning og formidling (skal) udbrede kendskabet til Thorvaldsens kunst, samlinger og samtidshistorie samt virke som europæisk center for studiet af Thorvaldsens kunst med dens samtidige og nutidige relationer."

Forskning har en central plads i museets virke, bl.a. i kraft af forskningsprojektet "Arkivet", der pågår i perioden 2006-17, i forbindelse med hvilket, der er skrevet eller påbegyndt over 100 forskningsbaserede referenceartikler. Museet har endvidere i perioden 2008-12 forsket i bl.a. Thorvaldsens samling af antikke terrakotter, i Thorvaldsens private afstøbningssamling, bogsamling, møntsamling og samling af antikke lamper. Ligeledes er der foretaget forskning i relation til flere af museets udstillinger samt forskning i formidling.

I Danske Museer i Tal 2013 oplyser museet, at det i det foregående år har produceret tre forskningspublikationer med tilknytning til museets ansvarsområde, heraf er ingen fagfællebedømte. I museets fremsendte oversigt over forskningsbaserede publikationer, listes der dog mere end 35 publikationer, hvoraf flere er publiceret i fagfællebedømte tidsskrifter.

Museet samarbejder om sin forskning med en række parter både nationalt og internationalt.

Museets publikationer er for de flestes vedkommende direkte relateret til museets ansvarsområde. Enkelte publikationer forekommer dog mere perifere i relation til ansvarsområdet, særligt en række artikler med relation til haver.

Museet udgiver selv en række af sine publikationer, men benytter sig også af både danske og udenlandske tidsskrifter og forlag til publicering.

Forskning indgår som strategisk indsatsområde i museets TTT plan under afsnittet "Det vidende museum".

Museet oplyser, at museets forskning bidrager med stor viden i relation til museets virksomhed og formidling. Det er Kulturstyrelsens opfattelse, at denne viden kan formidles i endnu højere grad, således at det bliver tydeligere for museets gæster, hvor stor en rolle den spiller på museet.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet bedriver forskning i henhold til det almene forskningsbegreb og (i et vist omfang) publicerer sin forskning i forskellige typer af publikationer og i fagfællebedømte medier nationalt og internationalt.
- at museet indgår i forskningssamarbejder med både nationale og internationale aktører.
- at museet har en omfattende forskningsproduktion.
- at museet har fået tilvejebragt mange fondsmidler til forskning i de senere år.

Det er tilfredsstillende:

- at museets forskning spænder fra forskning i samlingerne til forskning i formidling.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet med udgangspunkt i afsnittet om forskning i TTT udarbejder en mere detaljeret forskningsstrategi, der bl.a. kan understøtte, at der bliver foretaget en prioritering af museets forskningsindsats og anvendelse af ressourcer til dette.
- at museet fremadrettet bliver mere bevidst om at få sin forskning publiceret i fagfællebedømte medier eller på anden vis sikrer ekstern fagfællebedømmelse af sin forskning.
- at museet i endnu højere grad aktiverer resultaterne af museets forskning i dets formidling og i andre relevante sammenhænge.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for omverdenen. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Thorvaldsens Museum formidler primært sit ansvarsområde gennem den permanente udstilling og gennem skiftende mindre særudstillinger. Desuden foregår en væsentlig del af museets formidling via dets virtuelle platforme Arkivet, Samlingerne og Tilbygningen. Her findes den uddybende formidling af museets genstandsfelt.

Museets skiltning ved de enkelte værker er meget spartansk, da det ikke er muligt at sætte skilte op på væggene, da bygningen er fredet. Men der er i hvert rum et ark på dansk og engelsk med uddybende tekster om de udstillede værker. Desuden er det muligt – gratis – at låne en audioguide, hvor værkerne beskrives meget udførligt. Derudover er der opsat to pc'er med trykfølsomme skærme, der giver adgang til hele museets website inkl. samlingerne online.

Museet finder, at den fredede arkitektur og karakteren af den permanente samling, bl.a. mange, tunge marmorskulpturer, begrænser udstillingsvirksomheden for så vidt angår muligheden for nyopstillinger/-hængninger. Særudstillinger henlægges derfor primært til museets underetage.

Museet peger endvidere på, at det føler sig meget bundet af den fredede bygnings arkitektur, der betyder, at besøgende bliver ført fra det ene rum til det andet. Det mener museet er u hensigtsmæssigt

ift. et moderne publikum, der selv ønsker at definere på hvilken måde og i hvilken rækkefølge, de vil opleve museet.

Museet oplyser, at der i 2013 blev gennemført 528 omvisninger/foredrag/workshops på museet. (Tallet inkluderer ikke skoleundervisning).

Museet havde 89.809 unikke besøg på hjemmesiden i 2013, hertil kommer 21.597 unikke besøg på Tilbygningen og 9.800 unikke besøg på Arkivet, der ligger som selvstændige sider under hjemmesiden. Museet er til stede på flere sociale medier, mobile og netbaserede tilbud, som HintMe (et mobil-baseret dialogværktøj) og Google Art Project.

En stor del af museets samling er digitaliseret og kan findes på www.thorvaldsensmuseum.dk, her fremgår det også, hvis et værk er nævnt i forbindelse med forskningsprojektet "Arkivet" eller i "Tilbygningen" på museets hjemmeside.

Museet samarbejder med forskellige aktører i kommunen, herunder skoler, sprogskoler, Golden Days, Statens Museum for Kunst m.v. Museet har bl.a. en aftale med de øvrige kulturinstitutioner på Slotsholmen om en fælles billet til alle institutionerne.

Museet prioriterer at formidle Thorvaldsen i en international sammenhæng og indgår derfor i en række internationale samarbejder både om udstillinger og forskning. Museet har derudover fokus på at udgive en del af sine publikationer på engelsk, så de kan nå et bredere publikum. Som princip er al henvendelse til publikum (skiltning og website) endvidere oversat til engelsk, hvor muligt.

Museet holder et antal tilbagevendende arrangementer hvert år, bl.a. italiensk marked i august, deltagelse i Kulturnatten, jazz-brunch og familieaktiviteter, herunder tegneundervisning, særligt i forbindelse med ferier, højtider og lign.

Undervisning

Museet har en skriftlig samarbejdsaftale med skoletjenesten på Sjælland vedrørende museets skoletjeneste, der udbyder en række aktiviteter for forskellige målgrupper fra almindelige skoleklasser til udsatte børn og unge og elever på sprogskoler. Skoletjenesten på museet samarbejder også med andre museer og institutioner om udvikling af undervisningsaktiviteterne. Museet har endvidere indgået en skriftlig samarbejdsaftale med Klassisk Arkæologi ved Københavns Universitet om at synliggøre, systematisere, profilere og videreudvikle samarbejdsflader mellem Thorvaldsens Museum og klassisk arkæologi ved Københavns Universitet. Museet indgår derudover i en række andre samarbejder med individuelle uddannelsesinstitutioner.

Museet har haft fokus på opkvalificering af medarbejderne i skoletjenesten gennem kompetenceudvikling og kompetenceinddragelse.

I 2013 benyttede 393 grundskoleklasser, 23 klasser fra ungdomsuddannelserne og 3 hold fra andre uddannelser sig af museets tilbud, hvilket ligger højt sammenlignet med andre kunstmuseer.

Museets skoletjeneste har oprettet et virtuelt rum og formidlingsplatform på museets hjemmeside "Tilbygningen", der henvender sig til unge i alderen 14-18 år.

På hjemmesiden kan man gratis downloade differentieret undervisningsmateriale, som også kan bestilles forud for besøg på museet.

Museets brugere

Museet havde i 2013 59.004 gæster. Udover resultaterne fra den nationale brugerundersøgelse, som museet bruger aktivt i arbejdet med at nå og forstå et stadig større publikum, foretager museet også mindre interviewundersøgelser med museets gæster f.eks. i forbindelse med evaluering af arrangementer eller for at få viden om, hvordan det bedst muligt optimerer museets hjemmeside til tablets og smartphones. Endvidere gør museet udstrakt brug af brugersamarbejde og brugerinddragelse ved museets udviklingsprojekter og undervisningsforløb, der ofte er udviklet i samarbejde med museets brugere, der også evaluerer dem.

I den nationale brugerundersøgelse for 2013 er særligt følgende punkter væsentlige at se på ift. museets udfordringer og muligheder:

- den samlede oplevelse af Thorvaldsens Museum ligger lidt under gennemsnittet sammenlignet med alle statsanerkendte museer generelt.
- museets egnethed for børn og mulighed for at deltage aktivt ligger væsentligt under gennemsnittet sammenlignet med alle statsanerkendte museer generelt.
- museet ligger noget lavere end gennemsnittet sammenlignet med alle statsanerkendte museer generelt ift. kategorierne: Muligheden for at lære noget nyt, udstillingernes emner, udstillingernes præsentation, arrangementer og variation i formidlingen.
- museet ligger højere end eller på niveau med andre statsanerkendte museer generelt ift. kategorierne: Rum til refleksion og fordybelse, service og betjening samt information i billetsalget.
- Andelen af unge mellem 14-19, der besøger museet er højere sammenlignet med øvrige statsanerkendte museer.

Mht. typen af besøgende fremgår det af brugerundersøgelsen, at der sammenlignet med andre statsanerkendte museer er langt flere udlændinge, der besøger museet end gennemsnittet, 50% mod 26%. Dette understøtter oplevelsen af, at museet ofte er et besøgssted for turister.

I perioden 2009-11 indgik der i den nationale brugerundersøgelse en række spørgsmål om besøgs mønstre og baggrund for besøget. Disse spørgsmål indgår ikke længere i den nationale brugerundersøgelse, men de kan stadig være relevante at se på. Bl.a. viser brugerundersøgelsen fra 2011, at antallet af førstegangsbesøgende på Thorvaldsens Museum var meget høj, 62%, sammenlignet med alle statsanerkendte museer generelt 48%. Det fremgår endvidere, at andelen af personer, der har besøgt museet for over et år siden, er væsentlig højere end for alle statsanerkendte museer generelt, nemlig 70% mod 55%.

Museet fremhæver selv disse udfordringer i sin strategi for 2013-15, Thorvaldsens til tiden (TIT), og bruger dem bl.a. som baggrund for de tiltag, museet ønsker at arbejde med i de kommende år.

Det er meget tilfredsstillende:

- at skoletjenesten på museet bedriver en differentieret formidlingsvirksomhed og er tilstede på mange platforme.
- at så mange skoleklasser benyttede sig af museets tilbud.

- at museet har prioriteret at opbygge og udvikle en exceptionel skoletjeneste, der har mange forskellige målrettede tilbud til skoler og ungdomsuddannelser, og som indgår i flere nationale samarbejder om udvikling af sine undervisningsaktiviteter og anvendes i stort omfang.
- at museet har medarbejdere med professionelle formidlingskompetencer og indgår i nationale og internationale netværk og en række nationale og internationale samarbejder om udstillingsvirksomhed.
- at museet er aktivt tilstede på en række sociale medier.

Det er tilfredsstillende:

- at museet ligger over gennemsnittet el. på niveau med andre museer ift. kategorierne: rum til refleksion og fordybelse, service og betjening samt information i billetsalget

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet i begrænset omfang gør brug af varierede formidlingsformer, herunder digitale medier i udstillingsrummene.
- at museet i begrænset omfang er tilstede med aktiviteter uden for huset.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet i den nationale brugerundersøgelse 2013 ligger lavere end gennemsnittet for statsanerkendte museer inden for en række kategorier vedr. udstillingerne og deres formidling.
- at museets egnethed for børn og mulighed for at deltage aktivt ligger væsentligt under gennemsnittet for alle museer generelt.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fortsætter med at videndele om sin tilgang til undervisning og videreformidle sit materiale til inspiration for både andre museer og andre relevante aktører.
- at museet anvender erfaringerne fra udviklingen af skoletjenesten mere bredt på hele museets formidling.
- at museet indgår i strategiske partnerskaber med relevante aktører både i ind- og udland for i højere grad at dele viden, styrke formidling og marketing samt for at skabe flere arrangementer både i og udenfor selve museet.
- at museet udarbejder en formidlings- og marketingsstrategi, der kan bidrage til at løfte de områder, hvor museet ligger under gennemsnittet i den nationale brugerundersøgelse.
- at museet overvejer, hvordan dets internationale samarbejder i højere grad kan blive afspejlet i museets udstillingsvirksomhed.
- at museet ser dets centrale placering som et potentiale og overvejer, hvordan det kan afholde endnu flere aktiviteter, der også rækker ud af huset.

Indsamling

Museet er forpligtet til at indsamle systematisk inden for sit ansvarsområde.

Museet oplyser, at der er 18.650 inventarnumre i samlingen. Samlingen omfatter både Thorvaldsens egne værker (skulpturer, friser m.v.), en samling af antikke og samtidige kunstværker, møntsamling, terrakottasamling samt bogsamling.

Museet oplyser, at samlingerne omfatter næsten alle Thorvaldsens værker enten i marmor, som originalmodeller eller som ældre afstøbninger. Museets samlinger er ifølge museets fundats i princippet statiske, hvorfor museet kun optager meget få nye værker. I 2013 optog museet således kun fire værker.

Museet fører en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis, men har ikke en nedskrevet indsamlingspolitik og skriftlige retningslinjer for modtagelse.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet indsamlingspolitik, som afspejler samlingens og indsamlingens historik og videre udvikling.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet formulerer en indsamlingspolitik, der omfatter museets overvejelser om samlingen og dens udvikling, og som sikrer, at museet fortsat fører en restriktiv og fagligt reflekteret indsamlingspraksis inden for museets vedtægtsbestemte ansvarsområde.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Ifølge Danske Museer i Tal 2013 er 100% af samlingen registreret analogt eller digitalt. 82,5 % af samlingen er indberettet til KID.

Museets møntsamling er registreret i on-line basen <http://coins.thorvaldsensmuseum.dk>. Alle værker, der registreres her bliver samtidig og automatisk indberettet til Regin. Museets samling af Thorvaldsens bogsamling er ikke registreret i Regin, men i et selvstændigt register.

Museet har nedskrevne retningslinjer for sin registrering. Museet anfører den faglige begrundelse for indsamlingen i registreringen.

Museet har, som det eneste kunstmuseum i Danmark, koblet Regin med museets eget website med henblik på formidling af samlingerne.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har koblet Regin med museets hjemmeside og derved sikrer en altid opdateret og ensartet præsentation begge steder.

Det er tilfredsstillende:

- at museets samling er fuldt registreret.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet ser på, hvordan andre museer har håndteret digital registrering af bøger, når de ikke kan indgå i Regin.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden.

Museets samling er placeret i udstillinger og magasiner i Thorvaldsens Museum og på magasin på Artillerivej 126.

Museet fører ikke konserveringsfagligt tilsyn med samlingen efter faste terminer, og der føres ikke logbog over tilsyn.

I forbindelse med midlertidige udstillinger m.v. låner museet en række værker ud til andre kulturinstitutioner og museer både i ind- og udland.

Museet har til brug for kvalitetsvurderingen fået udarbejdet en konserveringsfaglig rapport af Glyptotekets konserveringsafdeling, der gennemgår museets udstillings- og magasinforhold. Museets bygninger er ældre, men i generelt god stand. Bygningen bærer præg af, at den er fredet, hvorfor gennemgribende moderniseringstiltag ikke er mulige. Kælderetagen er dog undtaget denne fredning.

Konserveringsrapporten finder generelt, at udstillingslokalerne er i fin stand og har kun få nedslagpunkter, herunder saltudblomstringer pga. opstigende fugt enkelte steder på mure i kælderen samt tegn på ændring af fugtvandring i mure på 1. salen ved indmurede gipsrelieffer samt det begrænsede indfald af dagslys i den antikke samling samt i malerisamlingen.

I forhold til museets magasiner har den konserveringsfaglige rapport en række bemærkninger og forslag til forbedringer. Det er generelt for de fleste af magasinerne, at værkerne står tæt.

Magasinerne på selve museet befinder sig både i kælderen, på 1. sal og på loftet. Magasinet i kælderen tilgås under en bue, der kun er 1.35 m høj, hvilket ikke er optimalt ift. tilgængelighed. Magasinet er pt. ved at blive udvidet, så museet kan hjemtage nogle af genstandene fra magasinet på Artillerivej.

I forbindelse med skybruddet i sommeren 2011 trængte der lidt vand ind i på magasinets gulv. Museet har tætnet døren ind til magasinet og har nogle sandsække stående for at forhindre, at vand kan trænge ind i magasinet, hvis en lignende situation skulle opstå i fremtiden.

De resterende magasiner på museet er spredt rundt omkring i museumsbygningen; nogle er dog mere hensigtsmæssige at tilgå end andre. F.eks. sker adgangen til magasinet på loftet ad en smal metalstige, og selve loftsrummet er ikke let fremkommeligt.

Ift. magasinerne på Artillerivej fremgår det af konserveringsrapporten, at de to rum på 1. sal kan anvendes som magasin, men er meget tætpakkede. Museets magasiner indeholder et stort antal skitser, modeller af færdige værker og støbeforme til kopier, der bl.a. er med til at fylde op.

Med hensyn til magasinerne i kælderen på Artillerivej konkluderer konserveringsrapporten, at der er behov for at blive ryddet op, da der generelt er meget lidt plads og et uhensigtsmæssigt arbejdsområde. Det er ligeledes tvivlsomt, om der er vandskadesikring i rummene i kælderen.

Konserveringsrapporten understøtter Kulturstyrelsens indtryk af, at museets bevaringsforhold ikke er optimale, og at der er brug for at finde en langsigtet og bedre løsning end den nuværende.

Museet oplyser i Danske Museer i Tal 2013, at 94 % af samlingen er i formidlingseget eller stabiliseret tilstand. Museet har ikke en prioriteret bevaringsplan for samlingen.

I museets strategi ”Thorvaldsen til tiden” (ITT) 2013-15 fremgår det, at museet bestræber sig på at få bedre magasiner, når og hvis Artillerivej afvikles i forbindelse med et salg af bygningen.

Det fremgår af museets arbejdsplan for 2011-14, at en større del af værkerne i den grafiske samling mangler at blive monteret, hvorfor de hverken er optimalt beskyttede eller kan anvendes til udstilling eller studiesamlingsanvendelse. Brugere har dog mulighed for at se værkerne på museet efter aftale.

En nymontering af de grafiske værker kræver øget magasinplads til opbevaring af værkerne, der pt. er opbevaret i et grafiskskab, der ikke er hensigtsmæssigt sikret. Museet oplyser, at det er i gang med at digitalisere alle de grafiske værker, så de bliver tilgængelige via museets hjemmeside.

Museet har ikke en nedskrevet prioriteret plan for den samlede bevaringsindsats.

Det er meget tilfredsstillende:

- at 94 % af samlingen er i formidlingseget eller stabiliseret stand.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at der ikke føres konserveringsfagligt tilsyn med samlingen efter faste terminer, og at der ikke føres logbog over tilsyn
- at museet ikke har en prioriteret bevaringsplan.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at en stor del af museets magasiner ikke er optimale.
- at der i forbindelse med skybrud er trængt vand ind i magasinet i museets kælder.
- at store dele af grafiksamlingen ikke er monteret og opbevares under mindre optimale sikkerhedsforhold.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet med afsæt i den konserveringsfaglige rapport udarbejder en prioriteret plan for det samlede bevaringsarbejde, såvel den præventive som udbedrende bevaringsindsats.
- at museet i samarbejde med Københavns Kommune overvejer, hvordan magasinet på Artillerivej kan blive afviklet og erstattes af andre mere egnede lokaler.
- at museet overvejer, om der er nogle af de indsamlede værker, særligt støbeforme til kopier, der kan udskilles fra samlingen eller kasseres, bl.a. for at skabe mere plads i museets magasiner.
- at museet monterer sin grafiske samling og sørger for sammen med tegningerne at opbevare værkerne i konserveringsmæssigt forsvarlige magasinkasser på et egnet magasin.

MUSEETS FREMTID

Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune har foreslået og fået Kultur- og Fritidsudvalgets opbakning til at iværksætte en fusion mellem Thorvaldsens Museum, Københavns Museum, Kunsthallen Nikolaj og Københavns Stadsarkiv. Dette indebærer, at de 4 institutioner foreslås samlet i én enhed med fælles direktør. Denne proces pågår p.t.

Museet bør i den videre proces relateret til fusionen sikre sig, at museets særegenhed, faglige ekspertise og potentialer bliver tilgodeset og udnyttet på bedste måde. Samtidig skal Kulturstyrelsen understrege, at det statslige tilskud til museet skal understøtte museets opgavevaretagelse i henhold til museumsloven, på samme måde som det også gør sig gældende for Københavns Museum i den ny organisering.

Besøget på Thorvaldsens Museum fandt sted den 20. marts 2014.

Deltagere fra Thorvaldsens Museum:

- Museumsdirektør Stig Miss

Deltager fra Københavns Kommune:

- Sekretariatschef i Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune, Merete Evers Dewilde (deltog fra kl. 12.30)

Deltagere fra Kulturstyrelsen:

- Kontorchef Ole Winther
- Specialkonsulent Sophie Bruun
- Museumskonsulent Krestina Skirl

På kvalitetsvurderingsbesøget blev følgende steder besigtiget:

- Thorvaldsens Museum, udstillingsrum samt magasiner i kælder, 1. sal og på loftet, Bertel Thorvaldsens Plads 2, 1213 København K
- Thorvaldsens Museums magasin på Artillerivej 126, 2300 København S.